

U S T A W A

z dnia

O SAMORZĄDACH ZAWODOWYCH
ARCHITEKTÓW, INŻYNIERÓW BUDOWLANYCH
ORAZ URBANISTÓW

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1.

Ustawa o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budowlanych oraz urbanistów określa organizację i zadania samorządów zawodowych architektów, inżynierów budowlanych oraz urbanistów zrzeszonych w izbach samorządów zawodowych oraz prawa i obowiązki członków izb.

Art. 2.

1. Wykonywanie zawodu architekta polega na twórczym uczestnictwie w kształtowaniu przestrzeni, projektowaniu, realizacji i nadzorze w procesie budowlanym oraz na edukacji architektonicznej.
2. Wykonywanie zawodu inżyniera budowlanego polega na twórczym projektowaniu konstrukcji obiektów budowlanych, zapewnieniu ich niezawodności, bezpieczeństwa, racjonalności, trwałości i estetyki, wykonywaniu i utrzymaniu tych obiektów oraz na edukacji zawodowej w tym zakresie.
3. Wykonywanie zawodu urbanisty polega na projektowaniu zagospodarowania przestrzeni w skali regionalnej i lokalnej, zgodnie z wymaganiami ładu przestrzennego, ochrony wartości architektonicznych i krajobrazowych, wymogami ochrony środowiska, racjonalności struktur osadniczych i sieci infrastruktury oraz na edukacji w tym zakresie.

Art. 3.

Samorządy zawodowe architektów, inżynierów budowlanych oraz urbanistów, zwane dalej "samorządami zawodowymi", tworzą członkowie zrzeszeni w izbach architektów, inżynierów budowlanych oraz urbanistów.

Art. 4.

Samorządy zawodowe są niezależne w wykonywaniu swych zadań i podlegają tylko przepisom prawa.

Art. 5.

1. Izby architektów zrzeszają osoby, które:

1/ posiadają uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej, o której mowa w art 14 ust. 1 pkt 1, w zakresie określonym w art. 14 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. Nr 89, poz. 414, z 1996 r. Nr 100, poz. 465, Nr 106, poz. 496 i Nr 146, poz. 680, z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 111, poz. 726, z 1998 r. Nr 22, poz. 118 i Nr 106, poz. 668 oraz z 1999 r. Nr 41, poz. 412, Nr 49, poz. 483 i Nr 62, poz. 682), zwanej dalej "ustawą - Prawo budowlane",

2) posiadają uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej do projektowania uzyskane przed dniem wejścia w życie ustawy - Prawo budowlane,

2. Izby inżynierów budowlanych zrzeszają osoby, które:

1) posiadają uprawnienia budowlane, w specjalności konstrukcyjno-budowlanej, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo budowlane,

2) posiadają uprawnienia budowlane w innych specjalnościach w zakresie specjalności konstrukcyjno-budowlanej uzyskane przed dniem wejścia w życie ustawy - Prawo budowlane, a które odpowiadają obecnym uprawnieniom w specjalności konstrukcyjno-budowlanej,

3. Izby urbanistów zrzeszają osoby, które:

1) posiadają uprawnienia urbanistyczne, o których mowa w art. 51 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999r. Nr 15, poz.139 i Nr 41, poz. 412), zwanej dalej "ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym",

2) posiadają uprawnienia do projektowania w planowaniu przestrzennym, o których mowa w ustawie z dnia 12 lipca 1984 r. o planowaniu przestrzennym

(Dz. U. z 1989 r. Nr 17, poz. 99, Nr 34, poz. 178 i Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 34, poz. 198 i Nr 87, poz. 505 oraz z 1993 r. nr 47, poz. 212).

3) posiadają dyplom ukończenia studiów wyższych o kierunkach architektura i urbanistyka oraz gospodarka przestrzenna, a także doświadczenie zawodowe zdobyte w czasie dwuletniej pracy związanej z gospodarką przestrzenną,

4) posiadają dyplom ukończenia studiów wyższych innych niż określone w pkt 3, które w obowiązującym programie nauczania realizują zagadnienia związane z architekturą i urbanistyką lub gospodarką przestrzenną w wymiarze co najmniej 90 godzin uzupełnionych studiami podyplomowymi w zakresie planowania przestrzennego, urbanistyki lub gospodarki przestrzennej a także doświadczenie zawodowe zdobyte w czasie trzyletniej pracy związanej z gospodarką przestrzenną,

5) posiadają dyplom ukończenia studiów wyższych, innych niż określone w pkt 3 i 4 uzupełnionych studiami podyplomowymi w zakresie planowania przestrzennego, urbanistyki lub gospodarki przestrzennej, doświadczenie zawodowe zdobyte w czasie trzyletniej pracy związanej z gospodarką przestrzenną, a także złożyły egzamin ze znajomości przepisów prawnych dotyczących gospodarki przestrzennej oraz praktycznego zastosowania wiedzy w zakresie urbanistyki,

4. Cudzoziemcowi, który wykonywał za granicą zawód urbanisty, na podstawie tam obowiązujących przepisów, Krajowa Rada Izby zezwala na zasadzie wzajemności, na wykonywanie tych czynności, na warunkach określonych w zezwoleniu. Przepis ten nie narusza przepisów dotyczących zatrudniania cudzoziemców na terenie Polski.

5. W zezwoleniu, o którym mowa w ust. 4, wydanym na okres 1 roku do 3 lat, określa się okręgową izbę urbanistów właściwą do dokonania wpisu na listę członków.

Art. 6.

1. Przynależność osób, o których mowa w art. 5, do odpowiednich samorządów zawodowych jest obowiązkowa.

2. Prawo wykonywania zawodu przez osoby, o których mowa w art. 5, powstaje z chwilą dokonania wpisu na listę członków okręgowej izby samorządu zawodowego.

3. Osoby, o których mowa, w ust. 1 – 3, są obowiązane należeć do okręgowej izby, właściwej dla miejsca zamieszkania.

4. Członek okręgowej izby samorządu zawodowego podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu od odpowiedzialności cywilnej, za szkody, które mogą wyniknąć w związku z wykonywaniem zawodów, o których mowa w art. 2 ust. 1 - 3.

Art. 7.

1. Izby architektów, inżynierów budowlanych oraz urbanistów, zwane dalej "izbami", mają osobowość prawną.
2. Izby mogą prowadzić działalność gospodarczą z wyłączeniem działalności polegającej na wykonywaniu usług w zakresie obsługi inwestycyjnej, projektowania architektonicznego, konstrukcyjno-budowlanego lub urbanistycznego, robót budowlanych oraz rzeczoznawstwa budowlanego.
3. Działalność izb określają statuty.

Art. 8.

Do zadań samorządów zawodowych należy w szczególności:

- 1) sprawowanie nadzoru nad należyтым i sumiennym wykonywaniem zawodu przez członków izb,
- 2) reprezentowanie i ochrona interesów zawodowych swoich członków,
- 3) ustalanie zasad etyki zawodowej i nadzór nad jej przestrzeganiem,
- 4) nadawanie i pozbawianie uprawnień budowlanych w specjalnościach architektonicznej i konstrukcyjno-budowlanej określonych w ustawie - Prawo budowlane, zwanych dalej "uprawnieniami budowlanymi", a także uznawanie kwalifikacji zawodowych cudzoziemców,
- 5) współdziałanie z organami administracji rządowej i organami samorządu terytorialnego oraz z innymi samorządami zawodowymi i stowarzyszeniami zawodowymi,
- 6) opiniowanie programów kształcenia zawodowego architektów, inżynierów budowlanych lub urbanistów oraz wnioskowanie w tych sprawach,
- 7) współdziałanie w doskonaleniu kwalifikacji zawodowych architektów, inżynierów budowlanych lub urbanistów,
- 8) zarządzanie majątkiem i działalnością gospodarczą samorządu zawodowego,
- 9) prowadzenie postępowań w zakresie odpowiedzialności zawodowej i dyscyplinarnej członków samorządów zawodowych,

- 10) opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących architektury, budownictwa lub zagospodarowania przestrzennego,
- 11) organizowanie i prowadzenie instytucji samopomocowych oraz innych form pomocy materialnej członkom samorządów zawodowych,
- 12) prowadzenie list członków samorządów zawodowych, zawierające dane osobowe, o których mowa w art. 12 ust. 4 ustawy - Prawo budowlane.

Art. 9.

1. Jednostkami organizacyjnymi samorządów zawodowych są:
 - 1) Krajowa Izba Architektów, Krajowa Izba Inżynierów Budowlanych oraz Krajowa Izba Urbanistów, zwane dalej "Krajowymi Izbami",
 - 2) Okręgowe Izby Architektów, Okręgowe Izby Inżynierów Budowlanych oraz Okręgowe Izby Urbanistów, zwane dalej "okręgowymi izbami".
2. Okręgowe izby tworzą członkowie, których przynależność powstaje z chwilą uzyskania wpisu na listę członków okręgowej izby.

Art. 10.

1. Siedzibą Krajowych Izb jest miasto stołeczne Warszawa.
2. Obszary działania okręgowych izb oraz ich siedziby ustalają właściwe Krajowe Izby, uwzględniając podział terytorialny państwa.

Art. 11.

1. Do postępowania w sprawach indywidualnych uregulowanych w ustawie, z wyjątkiem spraw dyscyplinarnych, stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.
2. Rozstrzygnięcia organów w sprawach indywidualnych podpisują wszyscy członkowie składu orzekającego organu.

Art. 12.

1. Nadzór nad działalnością samorządów architektów i inżynierów budowlanych w zakresie zgodności z ustawą - Prawo budowlane sprawuje minister właściwy do spraw architektury i budownictwa, a nad działalnością samorządu urbanistów w zakresie zgodności z ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym - minister właściwy do spraw gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej.

2. Uchwały organów samorządów zawodowych są przesyłane odpowiednio ministrowi właściwemu do spraw architektury i budownictwa lub do spraw gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej w terminie 14 dni od dnia ich podjęcia.

3. Minister właściwy do spraw architektury i budownictwa lub minister właściwy do spraw gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej mogą zaskarżyć, w terminie 30 dni od dnia otrzymania, uchwałę organów okręgowych izb do właściwych organów Krajowych Izb, a uchwałę organów Krajowych Izb do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Art. 13.

1. Członek samorządu zawodowego ma czynne i bierne prawo wyborcze, z zastrzeżeniem art. 39 i art. 41 ust. 1.

2. Członek samorządu zawodowego, którego interes prawny został naruszony uchwałą okręgowej izby, może tę uchwałę zaskarżyć do właściwych organów Krajowej Izby, a uchwałę Krajowej Izby do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Rozdział 2

Okręgowe izby.

Art. 14.

1. Organami okręgowych izb są:

- 1) okręgowy zjazd izby,
- 2) okręgowa rada izby,
- 3) okręgowa komisja rewizyjna,
- 4) okręgowa komisja kwalifikacyjna,
- 5) okręgowy sąd dyscyplinarny,
- 6) okręgowy rzecznik odpowiedzialności zawodowej.

2. Kadencja organów okręgowych izb trwa 4 lata.

Art. 15.

1. Okręgowy zjazd izby jest najwyższym organem okręgowej izby.

2. Okręgowy zjazd izby stanowią członkowie okręgowej izby.

3. Jeżeli liczba członków okręgowej izby przekracza 200 osób, okręgowy zjazd izby stanowią delegaci wybrani w obwodach wyborczych.

4. Mandat delegata na okręgowy zjazd trwa przez okres kadencji organów okręgowej izby.

5. W okręgowym zjeździe izby mogą uczestniczyć z głosem doradczym członkowie organów izby nie będący delegatami.

Art. 16.

1. Okręgowy zjazd izby zwoływany przez okręgową radę izby odbywa się jako sprawozdawczy co najmniej raz w roku, a jako zjazd sprawozdawczo-wyborczy co 4 lata.

2. Nadzwyczajny okręgowy zjazd izby zwołuje okręgowa rada izby z własnej inicjatywy lub na wniosek Krajowej Izby, okręgowej komisji rewizyjnej, albo co najmniej 1/3 ogólnej liczby członków okręgowej izby.

3. Nadzwyczajny okręgowy zjazd izby zwołuje się w terminie 2 miesięcy od dnia wpływu wniosku o zwołanie zjazdu.

Art. 17.

1. Uchwały okręgowego zjazdu izby są podejmowane zwykłą większością głosów, w obecności co najmniej połowy liczby członków lub delegatów na okręgowy zjazd izby.

2. Wybory do organów okręgowych izb odbywają się w głosowaniu tajnym.

Art. 18.

Okręgowy zjazd izby:

- 1) ustala zasady gospodarki finansowej okręgowej izby oraz uchwała budżet okręgowej izby,
- 2) rozpatruje i zatwierdza sprawozdania z działalności okręgowej rady izby, okręgowej komisji rewizyjnej, okręgowej komisji kwalifikacyjnej, okręgowego sądu dyscyplinarnego i okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej,
- 3) udziela absolutorium okręgowej radzie izby,
- 4) ustala liczbę członków organów oraz szczegółowe zasady organizacji organów okręgowej izby i tryb ich działania,
- 5) wybiera przewodniczących i członków organów okręgowej izby, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 2 - 5, oraz okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej,

- 6) wybiera delegatów na Krajowy Zjazd Izby,
- 7) odwołuje członków organów izby przed upływem kadencji,
- 8) podejmuje uchwały w innych sprawach objętych zakresem działania izby.

Art. 19.

1. Okręgowa rada izby wykonuje zadania samorządu zawodowego na obszarze działania izby, w okresie między zjazdami, w szczególności:
 - 1) kieruje działalnością okręgowej izby,
 - 2) wykonuje uchwały okręgowego zjazdu izby,
 - 3) dokonuje podziału obszaru działania okręgowej izby na obwody wyborcze i ustala liczbę delegatów na okręgowy zjazd,
 - 4) sporządza sprawozdania z wykonania budżetu,
 - 5) składa okręgowemu zjazdowi izby oraz Krajowej Radzie Izby sprawozdania ze swej działalności,
 - 6) wykonuje zadania zlecone przez Krajową Izbę,
 - 7) reprezentuje samorząd zawodowy przed organami administracji rządowej i samorządu terytorialnego oraz właściwymi stowarzyszeniami zawodowymi,
 - 8) prowadzi listę członków okręgowej izby,
 - 9) występuje do okręgowego sądu dyscyplinarnego o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego oraz sprawy z zakresu odpowiedzialności zawodowej.
2. Okręgowa rada izby podejmuje uchwałę w sprawie wpisu na listę członków okręgowej izby oraz skreślenia z listy lub zawieszenia w prawach członka.
3. Uchwała rady okręgowej izby w sprawie wpisu na listę członków powinna być podjęta w ciągu 2 miesięcy od dnia złożenia wniosku o wpis.
4. Od uchwały, o której mowa w ust. 2, służy odwołanie do Krajowej Rady Izby w terminie 30 dni od daty doręczenia uchwały.
5. Od uchwały odmawiającej wpisu na listę członków oraz w przypadku nie podjęcia uchwały przez radę okręgową izby w ciągu 2 miesięcy od dnia złożenia wniosku o wpis lub nie podjęcia uchwały przez Krajową Radę Izby w ciągu 2 miesięcy od dnia doręczenia odwołania, wnioskodawcy służy skarga do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Art. 20.

1. W skład prezydium okręgowej rady izby wchodzi przewodniczący oraz wybrani przez okręgową radę spośród jej członków: zastępcy przewodniczącego, sekretarz, skarbnik i członkowie.
2. Prezydium okręgowej rady izby reprezentuje okręgową radę na zewnątrz i działa w jej imieniu w sprawach określonych regulaminem rady.
3. Oświadczenia woli w imieniu okręgowej rady izby, składają co najmniej dwaj członkowie prezydium, w tym przewodniczący lub zastępca.

Art. 21.

W posiedzeniach okręgowej rady izby i prezydium mogą brać udział z głosem doradczym:

- 1) przewodniczący:
 - a) okręgowej komisji rewizyjnej,
 - b) okręgowej komisji kwalifikacyjnej,
 - c) okręgowego sądu dyscyplinarnego,
- 2) okręgowy rzecznik odpowiedzialności zawodowej,
- 3) inne zaproszone osoby, a w szczególności przedstawiciele stowarzyszeń zawodowych.

Art. 22.

Okręgowa komisja rewizyjna:

- 1) kontroluje działalność statutową, finansową i gospodarczą okręgowej izby,
- 2) składa sprawozdania okręgowemu zjazdowi izby i Krajowej Komisji Rewizyjnej,
- 3) występuje z wnioskiem o udzielenie absolutorium okręgowej radzie izby,

Art. 23.

1. Okręgowa komisja kwalifikacyjna:

- 1) prowadzi postępowania kwalifikacyjne w sprawach nadawania uprawnień budowlanych, zwane dalej "postępowaniami kwalifikacyjnymi",
- 2) przeprowadza egzamin w sprawach nadawania uprawnień budowlanych i wydaje decyzje o nadaniu tych uprawnień,
- 3) przeprowadza egzamin dla osób, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5.

- 4) przesyła decyzje o nadaniu uprawnień budowlanych do okręgowej izby oraz do centralnego rejestru, o którym mowa w art. 88a pkt 3 lit.a ustawy - Prawo budowlane, z uwzględnieniem art. 58,
 - 5) prowadzi rejestr osób, którym nadała uprawnienia budowlane,
 - 6) dokonuje, co najmniej raz w roku, analizy przeprowadzonych postępowań kwalifikacyjnych,
 - 7) sporządza opinie dla okręgowego sądu dyscyplinarnego w sprawach z zakresu odpowiedzialności zawodowej członków okręgowej izby,
 - 8) składa sprawozdanie ze swej działalności okręgowemu zjazdowi izby i Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej.
2. Od decyzji, o której mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, przysługuje odwołanie do Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej w ciągu 14 dni od dnia jej otrzymania.

Art. 24.

1. Okręgowy sąd dyscyplinarny rozpatruje sprawy z zakresu odpowiedzialności zawodowej, określonej w ustawie - Prawo budowlane oraz sprawy dyscyplinarne członków okręgowej izby wniesione przez okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej lub okręgową radę izby.
2. Okręgowy sąd dyscyplinarny orzeka w składzie trzyosobowym.
3. Okręgowy sąd dyscyplinarny orzeka o zatarciu kary, o której mowa w art. 101 ust. 1 ustawy - Prawo budowlane.
4. Okręgowy sąd dyscyplinarny dokonuje, co najmniej raz w roku, analizy przeprowadzonych postępowań w sprawach odpowiedzialności zawodowej członków izb architektów oraz inżynierów budowlanych i dyscyplinarnej członków izby oraz składa okręgowemu zjazdowi izby i Krajowemu Sądowi Dyscyplinarnemu roczne i kadencyjne sprawozdania ze swej działalności.

Art. 25.

Okręgowy rzecznik odpowiedzialności zawodowej:

- 1) prowadzi postępowanie wyjaśniające oraz sprawuje funkcje oskarżyciela w sprawach z zakresu odpowiedzialności zawodowej członków izb architektów oraz inżynierów budowlanych i dyscyplinarnej członków okręgowej izby,

2) składa odwołania od orzeczeń okręgowego sądu dyscyplinarnego w sprawach, o których mowa w pkt 1, do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej, a od orzeczeń Krajowego Sądu Dyscyplinarnego do Sądu Najwyższego lub Naczelnego Sądu Administracyjnego w zakresie odpowiedzialności zawodowej członków izb architektów oraz inżynierów budowlanych.

3) składa okręgowemu zjazdowi izby i Krajowemu Rzecznikowi Odpowiedzialności Zawodowej, o którym mowa w art. 27 ust. 1 pkt 6, roczne i kadencyjne sprawozdania ze swej działalności.

Rozdział 3 Krajowe Izby.

Art. 26.

Najwyższymi jednostkami samorządów zawodowych są Krajowe Izby.

Art. 27.

1. Organami Krajowych Izb są:

- 1) Krajowy Zjazd Izby,
- 2) Krajowa Rada Izby,
- 3) Krajowa Komisja Rewizyjna,
- 4) Krajowa Komisja Kwalifikacyjna,
- 5) Krajowy Sąd Dyscyplinarny,
- 6) Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej.

2. Kadencja organów Krajowych Izb trwa 4 lata.

Art. 28.

1. Krajowy Zjazd Izb jest najwyższym organem Krajowej Izby.

2. Krajowy Zjazd Izby stanowią delegaci wybrani przez okręgowe zjazdy okręgowych izb.

3. W Krajowym Zjeździe Izb biorą udział z głosem doradczym, nie będący delegatami członkowie ustępujących organów Krajowej Izby, o których mowa w art. 27 ust. 1 pkt 2-6.

4. Krajowa Rada Izby określa zasady ustalania liczby delegatów z okręgowych izb, na Krajowy Zjazd Izby.
5. Krajowa Rada Izby zwołuje Krajowy Zjazd Izby, co najmniej raz w roku jako sprawozdawczy, a co 4 lata jako sprawozdawczo-wyborczy.
6. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Izby zwołuje Krajowa Rada Izby z własnej inicjatywy lub na wniosek właściwej Krajowej Komisji Rewizyjnej, co najmniej 1/3 ogólnej liczby członków właściwych okręgowych rad izb, co najmniej 1/5 wszystkich członków właściwych okręgowych izb, albo ministra właściwego do spraw architektury i budownictwa dla izb architektów i inżynierów budowlanych lub ministra właściwego do spraw gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej dla izby urbanistów.
6. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Izby powinien być zwołany w terminie 2 miesięcy od dnia wpływu wniosku o zwołanie zjazdu.

Art. 29.

1. Uchwały Krajowego Zjazdu Izby są podejmowane zwykłą większością głosów, w obecności co najmniej połowy liczby delegatów na Krajowy Zjazd Izby.
2. Wybory do organów Krajowej Izby odbywają się w głosowaniu tajnym.
3. Krajowy Zjazd może uchwalić tajność obrad na wniosek co najmniej 1/3 delegatów Krajowego Zjazdu Izby.

Art. 30

Krajowy Zjazd Izby:

- 1) ustala liczbę członków organów Krajowej Izby,
- 2) wybiera Prezesa i członków Krajowej Rady Izby,
- 3) wybiera przewodniczącego i członków organów Krajowej Izby, o których mowa w art. 27 ust. 1 pkt 3 - 5, oraz Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej,
- 4) ustala zasady gospodarki finansowej Krajowej Izby oraz uchwała jej budżet,
- 5) uchwała statut i regulaminy określające organizację organów izb i tryb ich działania,
- 6) uchwała regulamin wyborów do organów izb,

- 7) ustala wysokość i sposób uiszczania składek członkowskich i innych opłat na rzecz izb oraz zasady ich podziału,
- 8) ustala zasady prowadzenia listy członków izb,
- 9) udziela absolutorium Krajowej Radzie Izby,
- 10) uchwała w porozumieniu ze stowarzyszeniami zawodowymi zasady etyki zawodowej,
- 11) ustala program działania samorządu zawodowego,
- 12) rozpatruje i zatwierdza sprawozdania z działalności Krajowej Rady Izby, Krajowej Komisji Rewizyjnej, Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej, Krajowego Sądu Dyscyplinarnego i Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej.

Art. 31.

1. W skład Krajowej Rady Izby wchodzi Prezes i członkowie wybrani przez Krajowy Zjazd Izby.
2. Prezydium Krajowej Rady Izby stanowią Prezes i wybrani przez Krajową Radę Izby wiceprezesi, sekretarz, skarbnik i członkowie.
3. Prezydium Krajowej Rady Izby działa w imieniu Krajowej Rady Izby w sprawach określonych regulaminem Rady.
4. Oświadczenia woli w imieniu Krajowej Rady Izby składają przynajmniej dwaj członkowie prezydium, w tym Prezes lub Wiceprezes.

Art. 32.

Krajowa Rada Izby kieruje działalnością samorządu zawodowego między Krajowymi Zjazdami, a w szczególności:

- 1) wykonuje uchwały Krajowego Zjazdu Izby,
- 2) koordynuje i nadzoruje działalność okręgowych rad izb,
- 3) reprezentuje członków izby,
- 4) wspiera podnoszenie kwalifikacji zawodowych członków izb,
- 5) opracowuje regulamin wyborów do organów izb,
- 6) uchwała regulamin postępowania kwalifikacyjnego w sprawach nadawania uprawnień budowlanych, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy - Prawo budowlane oraz określa rodzaje i zakres przygotowania zawodowego do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w

budownictwie, sposób stwierdzania posiadania tego przygotowania, ograniczenia zakresu uprawnień budowlanych, wykaz kierunków wykształcenia odpowiedniego i pokrewnego dla danej specjalności, a także sposób przeprowadzania i zakres egzaminu, zasady odpłatności za postępowanie kwalifikacyjne i egzaminu oraz zasady wynagradzania członków komisji egzaminacyjnej,

7) uchwała regulamin określający sposób i tryb przeprowadzania egzaminu, o którym mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5, rodzaje prac związanych z gospodarką przestrzenną i sposób dokumentowania przygotowania zawodowego osób ubiegających się o przynależność do izby urbanistów,

8) podejmuje uchwały w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych cudzoziemców i przekazuje je do centralnego rejestru oraz wydaje zezwolenia, o których mowa w art. 5 ust. 4,

9) dokonuje kontroli w zakresie zgodności z prawem uchwał okręgowych rad izb,

10) opiniuje akty prawne w sprawach związanych z procesem budowlanym lub zagospodarowaniem przestrzennym,

11) opiniuje programy kształcenia zawodowego,

12) składa sprawozdanie ze swej działalności Krajowemu Zjazdowi Izby,

13) reprezentuje samorząd wobec organów władzy publicznej oraz organizacji społecznych, zawodowych, samorządowych i innych,

14) prowadzi bieżące sprawy Krajowej Izby,

15) uchyla uchwały okręgowych rad izb sprzeczne z prawem lub uchwałami i regulaminami wydanymi na podstawie ustawy,

16) zobowiązuje okręgową radę izby do podjęcia uchwały w określonej sprawie naliczającej do zakresu działania tej rady, w terminie 30 dni od dnia doręczenia uchwały Krajowej Rady Izby, niepodjęcie przez okręgową radę izby w powyższym terminie stosownej uchwały, upoważnia do jej podjęcia Krajową Radę Izby,

17) przedstawia odpowiednio ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej lub ministrowi właściwemu do spraw gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej coroczne informacje o działalności Krajowej Izby,

18) ustala wzory pieczęci organów samorządu zawodowego.

Art. 33.

W posiedzeniach Krajowej Rady Izby i jej prezydium mają prawo uczestniczyć z głosem doradczym przewodniczący: Krajowej Komisji Rewizyjnej, Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej, Krajowego Sądu Dyscyplinarnego, okręgowych rad izb, Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej, przedstawiciel ministra właściwego do spraw administracji publicznej lub ministra właściwego do spraw gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej i inne zaproszone osoby.

Art. 34.

1. Krajowa Komisja Rewizyjna:

- 1) kontroluje statutową, finansową i gospodarczą działalność Krajowej Izby,
- 2) przedstawia sprawozdanie z działalności kontrolnej Krajowemu Zjazdowi Izby,
- 3) sprawuje nadzór nad działalnością okręgowych komisji rewizyjnych,
- 4) występuje z wnioskiem o udzielenie absolutorium Krajowej Radzie Izby.

2. Krajowa Komisja Rewizyjna uchyla uchwały okręgowych komisji rewizyjnych sprzeczne z prawem lub uchwałami i regulaminami wydanymi na podstawie ustawy.

Art. 35.

1. Krajowa Komisja Kwalifikacyjna w szczególności:

- 1) prowadzi postępowanie odwoławcze i wydaje decyzje w drugiej instancji w sprawach, o których mowa w art. 23 ust. 1 pkt 2 i 3,
- 2) prowadzi postępowanie i wydaje w pierwszej instancji decyzje w sprawach uprawnień budowlanych, w postępowaniach nadzwyczajnych uregulowanych w rozdziale 12 i 13 działu II Kodeksu postępowania administracyjnego,
- 3) opracowuje zestawy pytań egzaminacyjnych,
- 4) dokonuje, co najmniej raz do roku, analizy przeprowadzonych postępowań kwalifikacyjnych w sprawach nadawania uprawnień budowlanych,

- 5) sporządza opinie dla Krajowego Sądu Dyscyplinarnego w sprawach z zakresu odpowiedzialności zawodowej członków izb architektów oraz inżynierów budowlanych,
 - 6) składa Krajowemu Zjazdowi Izby sprawozdanie ze swej działalności,
 - 7) sprawuje nadzór nad działalnością okręgowych komisji kwalifikacyjnych
2. Krajowa Komisja Kwalifikacyjna uchyla uchwały okręgowych komisji kwalifikacyjnych sprzeczne z prawem lub uchwałami i regulaminami wydanymi na podstawie ustawy.
3. Decyzja, o której mowa w ust. 1 pkt 1, jest decyzją ostateczną, od której przysługuje skarga do Naczelnego Sądu Administracyjnego w terminie 30 dni od daty otrzymania.

Art. 36

1. Krajowy Sąd Dyscyplinarny:

- 1) rozpatruje odwołania od orzeczeń okręgowych sądów dyscyplinarnych,
 - 2) rozpatruje jako sąd pierwszej instancji sprawy z zakresu odpowiedzialności zawodowej członków izb architektów oraz inżynierów budowlanych i dyscyplinarnej członków organów Krajowej Izby i okręgowych izb,
 - 3) dokonuje, co najmniej raz do roku, analizy postępowań z zakresu odpowiedzialności zawodowej członków izb architektów oraz inżynierów budowlanych i dyscyplinarnej,
 - 4) składa Krajowemu Zjazdowi Izby coroczne sprawozdanie ze swej działalności,
 - 5) sprawuje nadzór nad działalnością okręgowych sądów dyscyplinarnych,
 - 6) uchyla uchwały okręgowych sądów dyscyplinarnych sprzeczne z prawem lub uchwałami i regulaminami wydanymi na podstawie niniejszej ustawy,
2. Krajowy Sąd Dyscyplinarny orzeka w składzie trzyosobowym jako sąd pierwszej instancji i pięcioosobowym jako sąd odwoławczy.

Art. 37.

Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej:

- 1) prowadzi postępowanie wyjaśniające oraz sprawuje funkcje oskarżyciela w sprawach z zakresu odpowiedzialności zawodowej członków izb architektów oraz inżynierów budowlanych i dyscyplinarnej członków organów Krajowej Izby,
- 2) składa odwołania od orzeczeń Krajowego Sądu Dyscyplinarnego w sprawach, o których mowa w pkt 1, do Sądu Najwyższego w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej lub skargę do Naczelnego Sądu Administracyjnego w zakresie odpowiedzialności zawodowej członków izb architektów oraz inżynierów budowlanych,
- 3) sprawuje nadzór nad działalnością okręgowych rzeczników odpowiedzialności zawodowej członków izb architektów oraz inżynierów budowlanych ze swej działalności,
- 4) składa Krajowemu Zjazdowi Izby roczne i kadencyjne sprawozdanie, ze swej działalności.

Rozdział 4

Członkostwo w okręgowych izbach

Art. 38.

1. Skreślenie z listy członków okręgowych izb następuje w przypadku:

- 1) wniosku członka,
- 2) orzeczenia o stwierdzeniu utraty uprawnień budowlanych,
- 3) nieuiszczania składek członkowskich przez okres 1 roku,
- 4) śmierci członka.

2. Zawieszenie w prawach członka izby następuje w przypadku:

- 1) orzeczenia kary, o której mowa w art. 96 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo budowlane,
- 2) prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej o zawieszeniu w prawach członka izby,
- 3) nieuiszczania składek członkowskich przez okres dłuższy niż 6 miesięcy,

4) wniosku członka izby, który czasowo zaprzestał wykonywania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie lub czynności urbanisty.

Art. 39.

Cudzoziemcy, o których mowa w art. 12 ust. 8 ustawy - Prawo budowlane, podlegają na ich wniosek wpisowi na listę członków okręgowej izby, po uzyskaniu uchwały, o której mowa w art. 32 pkt 8 i podlegają przepisom ustawy, z wyjątkiem korzystania z biernego prawa wyborczego.

Art. 40.

Członek izby ma prawo:

- 1) korzystać z pomocy prawnej, w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz zapewnienia właściwych warunków wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie lub czynności urbanisty,
- 2) korzystać z ochrony i pomocy prawnej izby,
- 3) korzystać z działalności samopomocowej.

Art. 41.

1. Członkowi izby ukaranemu w trybie odpowiedzialności zawodowej izb architektów oraz inżynierów budowlanych lub dyscyplinarnej, do czasu zatarcia kary zawieszenia w prawach członka, nie przysługuje czynne i bierne prawo wyborcze.

2. Członek izby, o którym mowa w ust.1, nie może pełnić funkcji w organach izby, a jego mandat w tych organach wygasa.

3. Zawieszenie w prawach członka izby powoduje utratę uprawnień do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, o których mowa w art. 12 ustawy - Prawo budowlane.

Art. 42.

Członek izby jest obowiązany:

- 1) przestrzegać zasad etyki zawodowej,
- 2) stosować się do uchwał organów izby,
- 3) regularnie opłacać składki członkowskie.

Art. 43.

Członek organów izby pełni swoje funkcje społecznie, chyba że Zjazd Krajowej Izby, w drodze uchwały, postanowi inaczej.

Rozdział 5

Odpowiedzialność dyscyplinarna

Art. 44.

1. Członek izby podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za zawinione naruszenie obowiązków, o których mowa w art. 42,
2. Od odpowiedzialności dyscyplinarnej wyłączone są czyny podlegające odpowiedzialności zawodowej, określone w art. 95 ustawy - Prawo budowlane, oraz naruszające przepisy dotyczące porządku i dyscypliny pracy, określone w Kodeksie pracy.

Art. 45

1. Okręgowy sąd dyscyplinarny w sprawach dyscyplinarnych może orzekać następujące kary:
 - 1) upomnienie,
 - 2) nagana,
 - 3) zawieszenie, na okres od 6 miesięcy do 2 lat, w prawach członka izby,
 - 4) skreślenie z listy członków izby.
2. Okręgowy sąd dyscyplinarny może wzywać i przesłuchiwać świadków oraz biegłych z zachowaniem przepisów postępowania karnego.
3. Od orzeczeń okręgowego sądu dyscyplinarnego obwinionemu oraz okręgowemu rzecznikowi odpowiedzialności zawodowej przysługuje prawo

wniesienia odwołania do właściwego Krajowego Sądu Dyscyplinarnego, w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia na piśmie wraz z uzasadnieniem.

4. Od orzeczenia Krajowego Sądu Dyscyplinarnego w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej członków organów Krajowych Izb przysługuje obwinionemu, okręgowemu rzecznikowi odpowiedzialności zawodowej lub Krajowemu Rzecznikowi Odpowiedzialności Zawodowej prawo wniesienia odwołania do Sądu Najwyższego, w terminie 14 dni od dnia doręczenia na piśmie rozstrzygnięcia wraz z uzasadnieniem.

Art. 46.

1. Postępowanie dyscyplinarne o ten sam czyn toczy się niezależnie od postępowania karnego lub postępowania dyscyplinarnego wszczętego w jednostce organizacyjnej, w której przepisy szczególne przewidują takie postępowanie. Postępowanie dyscyplinarne może być jednak zawieszona do czasu ukończenia postępowania karnego.

2. Postępowania dyscyplinarnego nie wszczyna się, a wszczęte umarza, jeżeli zaszła okoliczność, która według Kodeksu postępowania karnego wyłącza ściganie.

Art. 47.

Postępowanie dyscyplinarne obejmuje:

- 1) postępowanie wyjaśniające,
- 2) postępowanie przed sądem dyscyplinarnym,
- 3) postępowanie wykonawcze.

Art. 48.

1. Postępowanie dyscyplinarne wszczyna się na wniosek okręgowej rady izby, okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej lub Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej.

2. Oskarżycielem w postępowaniu dyscyplinarnym przed okręgowym sądem dyscyplinarnym jest okręgowy rzecznik odpowiedzialności zawodowej, a przed

Krajowym Sądem Dyscyplinarnym w sprawach członków organów Krajowych Izb – Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej.

Art. 49.

Stronami w postępowaniu dyscyplinarnym są:

- 1) oskarżyciel,
- 2) obwiniony,
- 3) pokrzywdzony.

Art. 50.

1. Architekt, inżynier budowlany lub urbanista, którego dotyczy postępowanie, o którym mowa w art. 48, może ustanowić obrońców z pośród członków samorządu zawodowego lub adwokatów w każdym stadium postępowania.

2. Obrońcą nie może być członek sądu dyscyplinarnego i rzecznik odpowiedzialności zawodowej.

3. W przypadku, gdy architekt, inżynier budowlany lub urbanista nie ma obrońcy z wyboru, sąd dyscyplinarny wyznaczy mu obrońcę z urzędu, jeżeli:

- 1) zachodzi uzasadniona wątpliwość co do poczytalności osoby, której dotyczy postępowanie,
- 2) postępowanie toczy się po śmierci osoby, której dotyczy postępowanie.

4. Sąd dyscyplinarny na wniosek obwinionego może wyznaczyć obrońcę także w innych uzasadnionych przypadkach.

5. Przepisy ust. 3 i 4 stosuje się również w toku postępowania wyjaśniającego.

6. Obrońca jest zobowiązany zachować w tajemnicy wszystko, o czym się dowie w związku z wykonywaniem czynności obrońcy.

Art. 51.

W razie śmierci obwinionego przed ukończeniem postępowania dyscyplinarnego toczy się ono nadal, jeżeli tego zażąda małżonek obwinionego, jego krewny w linii prostej, brat lub siostra, w terminie 2 miesięcy od dnia zgonu obwinionego.

Art.52.

1. Nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego:
 - 1) po upływie 3 miesięcy od dnia powzięcia przez okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej lub Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej, wiadomości o popełnieniu przewinienia,
 - 2) jeżeli od chwili popełnienia przewinienia upłynę 3 lata.
2. W przypadku, gdy czyn zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie karalności dyscyplinarnej następuje dopiero z upływem karalności przestępstwa.
3. Przedawnienie dyscyplinarne przerywa każdą czynność okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej lub Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej.
4. Obwiniony może przybrać w postępowaniu dyscyplinarnym obrońcę.

Art. 53.

Usunięcie wzmianki o orzeczeniu dyscyplinarnym następuje z urzędu po upływie:

- 1) 3 lat od uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego orzekającego karę upomnienia lub nagany,
- 2) 5 lat od upływu okresu zawieszenie w prawach członka.

Art. 54.

Członkowie sądów dyscyplinarnych są niezawiśli, w zakresie orzekania w sprawach dyscyplinarnych, podlegają tylko przepisom prawa i orzekają na podstawie swego przekonania opartego na swobodnej ocenie całokształtu dowodów zebranych w toku postępowania, uwzględniając okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i niekorzyść obwinionego członka samorządu zawodowego.

Art. 55.

Minister właściwy do spraw administracji publicznej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej po zasięgnięciu opinii Krajowych Izb określi, w drodze rozporządzenia,

szczegółowe zasady i tryb postępowania dyscyplinarnego, z uwzględnieniem zagadnień dotyczących:

- 1) stron i obrońców,
- 2) postępowania wyjaśniającego,
- 3) postępowania odwoławczego,
- 4) wykonania orzeczeń,
- 5) wznowienia postępowania,
- 6) kosztów postępowania.

Rozdział 6

Polubowne rozstrzyganie sporów

Art. 56.

1. Okręgowe sądy dyscyplinarne, na wniosek członka izby i za pisemną zgodą wszystkich stron, mogą rozpatrywać, jako sądy polubowne, spory między członkami izb oraz między członkami izb a innymi podmiotami, jeżeli spory te dotyczą wykonywania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie lub zawodu urbanisty.
2. W przypadkach sporów, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o sądach polubownych.

Rozdział 7

Mienie i gospodarka finansowa izby.

Art. 57.

1. Działalność samorządu zawodowego jest finansowana z jego majątku.
2. Majątek samorządu zawodowego stanowią środki finansowe oraz nieruchomości i mienie ruchome.
3. Majątek samorządu zawodowego powstaje:
 - 1) ze składek członkowskich,
 - 2) z zapisów, darowizn i dotacji,
 - 3) z wpływów z działalności gospodarczej,
 - 4) z innych wpływów.
4. Majątkiem izby zarządza właściwa rada izby.

5. Izby prowadzą gospodarkę finansową zgodnie z odrębnymi przepisami.

Rozdział 8

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 58.

W ustawie z dnia 7 lipca 1994r. - Prawo budowlane (Dz. U. Nr 89, poz. 414, z 1996 r. Nr 100, poz. 465, Nr 106, poz. 496 i Nr 146, poz. 680, z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 111, poz. 726, z 1998 r. Nr 22, poz. 118 i Nr 106, poz. 668 oraz z 1999r. Nr 41, poz. 412, Nr 49, poz. 483 i Nr 62, poz. 682) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art.3 dodaje się pkt 19 w brzmieniu:

“19) organie samorządu zawodowego - należy przez to rozumieć organy okręgowych i krajowych izb architektów, inżynierów budowlanych oraz urbanistów”,

2) w art. 12:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

“2. Samodzielne funkcje techniczne w budownictwie, określone w ust. 1 pkt 1-6, mogą wykonywać wyłącznie osoby posiadające odpowiednie wykształcenie techniczne i praktykę zawodową, dostosowane do rodzaju, stopnia skomplikowania działalności i innych wymagań związanych z wykonywaną funkcją, zwane dalej “uprawnieniami budowlanymi.”, stwierdzone przez:

1) organ samorządu zawodowego w specjalności architektonicznej, o której mowa w art.14 ust. 1 pkt 1, w zakresie określonym w art. 14 ust. 3 pkt 1 oraz w specjalności konstrukcyjno-budowlanej, o której mowa w art. 14 ust. 1 pkt 2,

2) wojewodę w specjalnościach, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 4 i 5 w zakresie określonym w art 14 ust. 3 pkt 1-5,”

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

“4. Egzamin składa się przed organem samorządu zawodowego lub przed komisją powoływaną przez wojewodę, zgodnie z właściwością określoną w ust. 2., w skład której wchodzi między innymi: przedstawiciele

organów nadzoru budowlanego, właściwych stowarzyszeń twórczych, naukowo-technicznych lub zawodowo-technicznych.

c) dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Uzyskanie uprawnień budowlanych podlega wpisowi do centralnego rejestru. Wpis danych do rejestru obejmuje:

- 1) imię, nazwisko i nr ewidencyjny PESEL osoby, która uzyskała uprawnienia budowlane,
- 2) adres zamieszkania,
- 3) numer uprawnień,
- 4) organ wydający uprawnienia.”

d) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

“7. Samodzielne funkcje techniczne w budownictwie oprócz osób, o których mowa w ust. 2 mogą wykonywać również inne osoby, posiadające kwalifikacje zawodowe odpowiadające uprawnieniom budowlanym, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 - 6 z zastrzeżeniem ust. 8.”,

e) dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

„8. Krajowa Izba Architektów i Inżynierów Budowlanych może zwolnić cudzoziemca od wymogu przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego, o którym mowa w art. 23 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budowlanych oraz urbanistów (Dz. U. Nr , poz.), na zasadzie wzajemności, jeżeli ukończył studia wyższe zagraniczne uznane w Polsce za równorzędne, włada językiem polskim w mowie i piśmie, jest wpisany na listę członków organizacji w swoim kraju odpowiadającej izbie zawodowej i wykonywał zawód architekta albo inżyniera budowlanego. Cudzoziemiec zdaje egzamin w okręgowej izbie wyznaczonej przez Krajową Izbę.”

3) art. 16 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

“art. 16. 1. Minister właściwy do spraw architektury i budownictwa, w drodze rozporządzenia, w zakresie uprawnień budowlanych, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy - Prawo budowlane, określi rodzaje i zakres przygotowania zawodowego do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, sposób stwierdzania posiadania tego przygotowania, ograniczenia zakresu uprawnień budowlanych, wykaz kierunków wykształcenia odpowiedniego i pokrewnego dla danej

specjalności, a także sposób przeprowadzania i zakres egzaminu, zasady odpłatności za postępowanie kwalifikacyjne oraz zasady wynagradzania członków komisji egzaminacyjnej.”

4) w art. 97 w ust. 1, po wyrazach "organu nadzoru budowlanego" dodaje się wyrazy "lub okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej",

5) art. 98 otrzymuje brzmienie:

"Art. 98. 1. W budownictwie w sprawach odpowiedzialności zawodowej w budownictwie, orzekają, jako organy pierwszej instancji: samorząd zawodowy lub wojewoda, jako organ pierwszej instancji, zgodnie z właściwością określoną w art. 12 ust. 2 ustawy - Prawo budowlane.

2. W postępowaniu przed organem samorządu zawodowego lub wojewodą, przeprowadza się rozprawę administracyjną, z udziałem przedstawiciela stowarzyszenia zawodowego właściwego ze względu na rodzaj uprawnień do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie posiadanych przez obwinionego.

3. Organem odwoławczym od decyzji organu samorządu zawodowego jest Krajowy Sąd Dyscyplinarny Izb, a od decyzji wojewody Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego.”

6) w art. 101:

a) w ust. 1 wyraz “ Wojewoda” zastępuje się wyrazami “ Organ samorządu zawodowego lub wojewoda”,

b) w ust. 2 wyraz “ wojewoda” zastępuje się wyrazami “ organ samorządu zawodowego lub wojewoda”.

Rozdział 9

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 59.

Ministrowie: właściwy do spraw architektury i budownictwa oraz właściwy do spraw gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy, powołają odpowiednio Komitety Organizacyjne Izb Architektów, Inżynierów Budowlanych oraz Urbanistów, zwane dalej

“Komitetami”, zapewnią środki na ich działanie oraz zatwierdzą koszty działania Komitetów.

2. Zadaniem Komitetów, o których mowa w ust. 1, jest:

- 1) opracowanie projektów regulaminów pierwszych Krajowych Zjazdów Izb i regulaminów wyborów delegatów na te Zjazdy,
- 2) ustalenie liczby, obszaru i siedzib okręgowych izb,
- 3) zwołanie, zgodnie z przepisami ustawy, pierwszych zjazdów okręgowych izb oraz Krajowych Zjazdów Izb w terminie 1 roku od dnia wejścia w życie ustawy.

3. Do czasu wyboru organów Krajowych Izb Samorządów Zawodowych, Komitety posiadają uprawnienia Krajowych Rad Izby.

Art. 60.

1. W sprawach postępowań odpowiedzialności zawodowej w izbach architektów oraz inżynierów budowlanych wszczętych przed wejściem w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Do wniosku złożonego przed dniem wejścia w życie ustawy, o nadanie uprawnień określonych art. 14 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy - Prawo budowlane, stosuje się przepisy obowiązujące w dniu jego złożenia.

Art.61.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 59, który wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r.- Prawo budowlane (Dz. U. Nr 89, poz. 414; z 1996 r. Nr 100, poz. 465, Nr 106, poz. 496 i Nr 146, poz. 680; z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 111, poz. 726 oraz z 1998 r. Nr 22, poz. 118, Nr 106, poz. 668 oraz z 1999 r. Nr 41, poz. 412, Nr 49, poz. 483 i Nr 62, poz. 682) powierza szczególną rolę w realizacji procesu budowlanego osobom wykonującym zawód architekta lub inżyniera budowlanego posiadającym tzw. "uprawnienia budowlane". Podobnie rzecz ma się z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 1999r. Nr 15, poz.139 i Nr 41, poz. 412), która powierza pieczę nad wykorzystaniem przestrzeni zgodnie z wymaganiami ładu przestrzennego osobom wykonującym zawód urbanisty.

Aktualnie wymagane traktatem o Stowarzyszeniu Polski z Unią Europejską przygotowanie polskiego prawodawstwa do zgodności z aktami prawnymi Unii, określającymi zgodność w obszarach swobody przepływu osób i swobody świadczenia usług, wzorcem przystosowania się państw członkowskich Unii, czyni potrzebę utworzenia podstaw prawnych w zakresie wykonywania zawodów przez architektów, inżynierów budowlanych oraz urbanistów.

Stosownie do Art. 17 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zawody te należy postrzegać jako zawody zaufania publicznego wymagające szczególnych uregulowań prawnych.

W państwach członkowskich Unii uprawianie wyżej wzmiankowanych zawodów jest zorganizowaną działalnością w różnych formach organizacji zawodowych, między innymi w izbach lub stowarzyszeniach zawodowych, do których przynależność osób uprawiających zawód architekta jest obowiązkowa np. w RFN.

W związku z powyższym Stowarzyszenie Architektów Polskich, Polski Związek Inżynierów i Techników Budowlanych oraz Towarzystwo Urbanistów Polskich wnioskowoły o podjęcie inicjatywy legislacyjnej przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie stworzenia podstaw prawnych do utworzenia izb zawodowych architektów, inżynierów budowlanych oraz urbanistów zrzeszających i reprezentujących wymienione zawody.

Ustawodawstwo polskie nie zawiera obecnie przepisów tożsamych z obowiązującym w tym obszarze, między innymi w zakresie zgodności z Dyrektywą 85/384 EWG dotyczącą wzajemnego uznawania dyplomów, świadectw i innych dokumentów poświadczających kwalifikacje zawodowe w dziedzinie architektury, a także środków mających ułatwić rzeczywistą realizację prawa do swobodnego prowadzenia działalności gospodarczej oraz swobody świadczenia usług.

Biorąc pod uwagę stanowisko negocjacyjne Polski w obszarze "swobodny przepływ osób" dla określenia ram czasowych procesu harmonizacji i implementacji prawa wspólnotowego, Rząd RP przyjął 31 grudnia 2002 roku jako datę gotowości Polski do członkostwa w Unii Europejskiej z warunkiem, że Polska akceptuje całość *acquis communautaire* w wymienionym obszarze.

Ponadto, Polska przedstawiła deklarację, iż podejmie konieczne działania prowadzące do wdrożenia przepisów prawa wspólnotowego tak, aby mogły zacząć obowiązywać od dnia 1 stycznia 2003 roku. Do tego momentu przygotowane też będą akty prawne wprowadzające dyrektywy.

Wymienione na wstępie akty prawne nie stwarzają możliwości uznania kwalifikacji architekta na zasadach określonych w Dyrektywie 85/384.

Projekt "Ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budowlanych oraz urbanistów", zakładający utworzenie izb zawodowych, w których członkostwo byłoby z jednej strony obowiązkowe a z drugiej automatyczne i otwarte dla wszystkich osób spełniających wymagania dotyczące kwalifikacji zawodowych, w tym cudzoziemców, stworzy prawne podstawy dopuszczenia cudzoziemców do wykonywania zawodów budowlanych w oparciu wyłącznie o kryterium kwalifikacji zawodowych. Wejście w życie ustawy przewiduje się na dzień 1 stycznia 2002 roku. Powyższe ustalenie zostało potwierdzone w pkt 4.6. sprawozdania z posiedzenia Podkomitetu ds. Rynku Wewnętrznego odbytego w Warszawie, dnia 18 listopada 1999 roku, w którym uczestniczyła delegacja Komisji Europejskiej.

Projekt ten jest zgodny z prawodawstwem Unii Europejskiej i regulacjami prawnymi w tym zakresie wprowadzonymi w ostatnich latach w państwach Europy Środkowej jak Czechy, Słowacja i Węgry, w których działają odrębne samorzady dla wymienionych zawodów w budownictwie.

Jak wynika z art. 1 Dyrektywy Rady 85/384/EWG z 10.06.1985 r. dotyczącej wzajemnego uznawania dyplomów, świadectw i innych dokumentów poświadczających kwalifikacje zawodowe w dziedzinie architektury, a także środków mających ułatwić rzeczywistą realizację prawa do swobodnego prowadzenia działalności gospodarczej oraz swobody świadczenia usług, ma ona zastosowanie do działalności w dziedzinie prowadzonej w zakresie zawodowego, tytułu architekta. Warto zwrócić uwagę na zapis art. 11, z którego wynika, że Państwa członkowskie zapewniły sobie specyfikę regulacji prawnych na obszarze swoich państw. Natomiast z art. 22 wynika, że państwo członkowskie, które żąda od swoich obywateli członkostwa w organizacji lub stowarzyszeniu zawodowym zwolni obywateli innych państw członkowskich z tego wymogu. Z dossier - zabrania uzgodnienia, sporządzonego na okoliczność rozmów sareeningowych w kwietniu tego roku w Brukseli wynika, że strona polska będzie postulować wprowadzenie poprawki i uzupełnienia uwzględniających specyfikę prawodawstwa polskiego podobnie jak tego dokonano w stosunku do innych państwa członkowskich ww Dyrektywie.

Jako podstawowe kryterium przynależności do izb, które będą stanowić jednostkę organizacyjną samorządu zawodowego - przyjęto fakt posiadania przez potencjalnych członków uprawnień budowlanych nadawanych na podstawie ustawy Prawo budowlane w specjalnościach i zakresie tam określonym lub kwalifikacji urbanistycznych uzyskanych na podstawie ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym oraz również stosownych uprawnień uzyskanych na podstawie przepisów wcześniej obowiązujących niezależnie od nazewnictwa

Osoby legitymujące się w/w uprawnieniami i jednocześnie wykonujące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie lub czynności, o których mowa w ustawie o zagospodarowaniu przestrzennym, będą posiadały nie tylko prawo, ale i obowiązek przynależności do właściwej izby oraz obowiązek ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej. W praktyce ograniczono możliwość wykorzystywania uprawnień, wzorem rozwiązań przyjętych w Europie, do członków izb.

Jako jedną z istotnych prerogatyw nowotworzonych samorządów zawodowych przewidziano przejęcie kompetencji administracji rządowej do

prowadzenia postępowania i nadawania uprawnień budowlanych, a także do prowadzenia postępowania z tytułu odpowiedzialności zawodowej.

W projekcie przewidziano możliwość udzielenia przez Krajową Radę Izby Urbanistów na wykonywanie zawodu urbanisty przez cudzoziemca, na zasadzie wzajemności.

“Ustawa o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budowlanych oraz urbanistów” wprowadzi ramowe uregulowania organizacyjne i kompetencyjne pozostawiając aktom wewnętrznym takim, jak statuty i regulaminy oraz szczegółowe określenie kompetencji organów i zasad wyboru władz. Podobne rozwiązania funkcjonują w innych ustawach samorządowych i sprawdziły się w praktyce osób uprawiających wolne zawody. Obowiązkowa przynależność tych osób do izb zawodowych przyczyni się do poprawy jakości i rzetelności w świadczeniu usług architektoniczno-budowlanych i urbanistycznych.

Podkreślenia wymaga fakt, że projekt ustawy jest ściśle skorelowany z ustawą Prawo budowlane i projektem ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przyjętej przez Radę ministrów w dniu 11 stycznia 2000 r., a odpowiednie zmiany proponuje się wprowadzić niniejszą ustawą, dzięki czemu powstaną wzajemnie spójne uregulowania w powyższych ustawach.

“Ustawa o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budowlanych oraz urbanistów” nie wywoła skutków finansowych dla budżetu państwa, ponieważ kompetencje wojewodów oraz Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast w zakresie określonym w projekcie, wykonywane w ramach środków budżetowych, przejmą izby okręgowe działające w oparciu o środki własne.

Aktualnie Urząd Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast, a także Główny Urząd Nadzoru Budowlanego ponoszą odpowiednio koszty nadawania uprawnień budowlanych i urbanistycznych, w tym postępowania kwalifikacyjnego wraz z egzaminem oraz prowadzenia spraw organizacyjnych (obsługa komisji kwalifikacyjnych, opracowanie testów i koszty z tym związane).

Należy podkreślić, że działalność samorządów będzie finansowana z własnego majątku stosownie do zapisu art. 57 projektu ustawy - samorząd będzie prowadził działalność gospodarczą, a wpływy z tej działalności zostaną przeznaczone na koszty jego utrzymania.

Stąd też wydatki, o których mowa w art. 59, związane z finansowaniem działania Komitetu Organizacyjnego wprowadzające ustawę w życie, przewidziane w budżecie ministra właściwego do spraw architektury i budownictwa oraz ministra właściwego do spraw gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej zostaną zrekompensowane przez powyżej przedstawione oszczędności..

Z chwilą wejścia w życie ustawy wszelkie koszty z tym związane przejmą samorządy zawodowe. Pozwoli to na znaczne oszczędności w wydatkach z budżetu państwa.

Projekt ustawy opracowało
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
(Departament Prawny i Departament Budownictwa,
Architektury, Geodezji i Kartografii)
przy współpracy
z Urzędem Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast

KOMITET INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

p.o. SEKRETARZA

Paweł Samecki

Podsekretarz Stanu

Sekr. Min. PS / *442* / 2000/DHP - km

Warszawa, 08 LUT. 2000

Pan

Aleksander Proksa

Sekretarz Rady Ministrów

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedłożonym projektem ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budowlanych oraz urbanistów (pismo nr RM - 10-156-99. Nowy Tekst), uprzejmie informuję, że opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej została wydana przez p.o. Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Ministra Pawła Sameckiego pismem z dnia 15 listopada 1999 r. (pismo nr Sekr. Min.PS/2960/99/DHP-km). Zmiany wprowadzone do ww. projektu nie zmieniają konkluzji opinii.

Należy również nadmienić, że Rząd Rzeczypospolitej Polskiej w stanowisku negocjacyjnym dotyczącym „swobody przepływu osób” określił ramy czasowe procesu harmonizacji i implementacji prawa wspólnotowego. Rząd RP przyjął 31 grudnia 2002 roku jako datę gotowości Polski do członkostwa w Unii Europejskiej pod warunkiem, że Polska zaakceptuje całość *acquis communautaire* w wymienionym obszarze. Polska przedstawiła deklarację, iż podejmie konieczne działania prowadzące do wdrożenia przepisów prawa wspólnotowego, aby mogły zacząć obowiązywać z dniem 1 stycznia 2003 roku.

W załączeniu przekazuję kopię opinii.

Z poważaniem,

p.o. SEKRETARZA
Komitetu Integracji Europejskiej

Paweł
Paweł SAMECKI
Podsekretarz Stanu

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Marek Biernacki
Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

URZĄD KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

Al. Ujazdowskie 9. 00-918 Warszawa tel 694-75-42, fax 625-03-80

KOMITET INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

p.o. **SEKRETARZA**

Paweł Samecki

Podsekretarz Stanu

Sekr.Min. PS /2960 / 99 /DHP-km

Warszawa, 15.11.99

**Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz
Rady Ministrów**

Opinia o zgodności projektu ustawy o samorządach zawodowych: architektów, inżynierów budowlanych oraz urbanistów, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez p.o. Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Pawła Sameckiego, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedłożonym projektem ustawy o samorządach zawodowych: architektów, inżynierów budowlanych oraz urbanistów (pismo nr RM 10-156-99), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

I. Przedmiotem projektowanej regulacji jest ustanowienie samorządów architektów, inżynierów budowlanych oraz urbanistów.

II. Zadania izb, struktura i kompetencje organów, prawa i obowiązki członków samorządów stanowiące przedmiot projektowanej regulacji nie są objęte zakresem prawa Unii Europejskiej.

III. W odniesieniu do objętej projektem zmiany ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. nr 89/96 poz.414 z późn. zm.) polegającej na możliwości zwolnienia cudzoziemca od wymogu przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego, na zasadzie wzajemności, jeżeli ukończył studia wyższe zagraniczne uznane w Polsce za równorzędne, włada językiem polskim w mowie i piśmie, jest wpisany na listę członków organizacji w swoim kraju odpowiadającej izbie zawodowej i wykonywał zawód architekta albo inżyniera budowlanego stwierdzić należy, że w prawie Unii Europejskiej kwestię wzajemnego uznawania kwalifikacji zawodowych architektów reguluje Dyrektywa Rady 85/384/EWG z

URZĄD KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

Al. Ujazdowskie 9, 00-918 Warszawa tel. 694-75-42, fax 625-03-80

dnia 10 czerwca 1985 r. dotycząca wzajemnego uznawania dyplomów świadectw i innych dokumentów poświadczających kwalifikacje zawodowe w dziedzinie architektury, a także środków mających ułatwić rzeczywistą realizację prawa do swobodnego prowadzenia działalności gospodarczej oraz swobody świadczenia usług (Dz.Urz. WE nr L 223, 21.08.85). Na podstawie opiniowanego projektu ustawy cudzoziemiec, który nie uzyskał ww. zwolnienia zobowiązany jest do zdania egzaminu w okręgowej izbie samorządu zawodowego w celu dopuszczenia go do wykonywania zawodu w Polsce.

IV. Dyrektywa Rady 85/384/EWG dotycząca wzajemnego uznawania dyplomów świadectw i innych dokumentów poświadczających kwalifikacje zawodowe w dziedzinie architektury a także środków mających ułatwić rzeczywistą realizację prawa do swobodnego prowadzenia działalności gospodarczej oraz swobody świadczenia usług, stanowi podstawę dla uznawania kwalifikacji w zakresie zawodu architekta i powoduje wyłączenie możliwości stosowania ogólnych regulacji wspólnotowych dotyczących uznawania dyplomów i świadectw w poszczególnych państwach członkowskich. Ww. dyrektywa nakłada obowiązek uznania dyplomów i świadectw obywateli Unii w dziedzinie architektury uznanych w którymkolwiek z państw członkowskich.

Obowiązek uznania świadectw i dyplomów nie jest nieograniczony. Z uwagi na brak w prawie wspólnotowym harmonizacji zasad kształcenia architektów Dyrektywa Rady 85/384/EWG określiła minimalny wzorzec kształcenia, którego spełnienie zobowiązuje państwa członkowskie do wzajemnego uznawania dyplomów. W Unii Europejskiej obowiązuje lista dyplomów, świadectw i innych dowodów kwalifikacji wydawanych w poszczególnych państwach, które państwa członkowskie zobowiązane są automatycznie uznać bez możliwości jakiegokolwiek kontroli. Ponadto wymóg przynależności do organizacji zawodowych architektów jako warunek dopuszczalności świadczenia usług w danym państwie, uznany jest za przeszkodę w swobodnym przepływie usług ze względu na czasowy charakter działalności. W związku z tym art. 22 Dyrektywy Rady 85/384/EWG nakłada na państwa przyjmujące, w których warunkiem świadczenia usług w zakresie architektury jest posiadanie zezwolenia lub członkostwa odpowiedniej organizacji zawodowej, obowiązek zwolnienia obywateli innych państw członkowskich z powyższego wymogu. Pomimo, iż państwa członkowskie zostały zobowiązane do rezygnacji z wymogu przynależności do organizacji zawodowych, ww. dyrektywa przewiduje, że architekci pochodzący z innych państw członkowskich podlegają tym samym prawom i obowiązkom jakie przysługują obywatelom państwa przyjmującego w tym regulom etyki zawodowej. Aby zapewnić przestrzeganie reguł postępowania zawodowego przez architektów z innych państw członkowskich, a świadczących usługi w państwie przyjmującym, państwo to może wprowadzić obowiązek czasowej i automatycznej przynależności „pro forma” do organizacji zawodowej pod warunkiem, że nie skomplikuje ona świadczenia usług przez architekta cudzoziemca, ani nie obarczy go dodatkowymi kosztami.

V. W odniesieniu do opiniowanego projektu ustawy i jego postanowień w zakresie wykonywania zawodu architekta przez cudzoziemca na terenie Polski stwierdzić należy, że jej przepisy w obecnym kształcie nie zapewniają prawa do wykonywania zawodu architekta przez obywateli pochodzących z państw członkowskich UE zgodnie z Dyrektywą Rady 85/384/EWG, gdyż z jednej strony zgodnie z art. 39 projektu ustawy przewidziana jest dla cudzoziemców możliwość wpisu na listę członków okręgowej izby, co uprawnia ich do wykonywania zawodu w Polsce, z drugiej strony ustawa w tym brzmieniu nie daje możliwości wykonywania zawodu architekta przez obywateli UE na zasadzie świadczenia usług, gdyż na podstawie art. 6 projektu ustawy tylko członkowie izby architektów mogą wykonywać ten zawód.

Ponadto, przewidziana projektem nowelizacja ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane poprzez uprawnienie Krajowej Izby Architektów i Inżynierów Budowlanych do zwolnienia cudzoziemca na zasadzie uznaniowości od wymogu przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego nie gwarantuje wzajemnego uznawania dyplomów, świadectw i innych dokumentów poświadczających kwalifikacje zawodowe architektów i stanowi barierę dla obywateli Unii Europejskiej w świadczeniu usług architektonicznych w Polsce na zasadach określonych w Dyrektywie Rady 85/384/EWG.

W stanowisku negocjacyjnym w obszarze „swobodny przepływ osób” Polska deklaruje gotowość dostosowania prawa do postanowień Dyrektywy Rady 85/384/EWG do 31.12.2002 r. Opiniowany projekt ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budowlanych oraz urbanistów nie zawiera przepisów tożsamyh z ww. dyrektywą. Zmiany wymagać będzie postanowienie obligatoryjnego wpisu na listę architektów, po przejściu postępowania kwalifikacyjnego, jako warunku dopuszczenia do wykonywania zawodu przez obywatela Unii w Polsce, który jest niezgodny z art. 22 Dyrektywy Rady 85/384.

VI. Opiniowany projekt ustawy przewiduje również zmianę ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. nr 89/96 poz. 415 z późn. zm.) wprowadzającej odpowiednio możliwość uzyskania przez cudzoziemca zezwolenia na zasadzie wzajemności udzielonego przez Prezesa Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast na wykonywanie zawodu urbanisty w Polsce, o ile wykonywał on za granicą taki zawód zgodnie z obowiązującymi tam przepisami. Stwierdzić należy, że w prawie Unii Europejskiej przedmiot projektu podlega ocenie z zasadami swobodnego świadczenia usług i niedyskryminacji ze względu na przynależność państwową. Art. 50 (dawniej art. 60) Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską (po zmianach wprowadzonych Traktatem Amsterdamskim) stanowi, że obywatel państwa członkowskiego może czasowo wykonywać swoją działalność w kraju, do którego świadczenie jest skierowane na takich samych warunkach, jakie państwo to nakłada na własnych obywateli. Jednocześnie jednak zasada ta pozwala na stosowanie wobec osób świadczących usługi pewnych uzasadnionych wymogów, które jednak w takim samym stopniu mają dotyczyć cudzoziemców pochodzących z państw członkowskich jak i obywateli danego państwa. Wydane na podstawie projektu ustawy zezwolenie na wykonywanie zawodu urbanisty obowiązywałoby na okres od 1 do 3 lat i stanowiłoby podstawę do wpisu cudzoziemca na listę członków izby urbanistów.

VII. Wykonywanie zawodu urbanisty, inżyniera budowlanego w Unii Europejskiej nie jest objęte żadną szczególną regulacją prawną i podlega przepisom odnoszącym się do swobody świadczenia usług i zakładania przedsiębiorstw.

Dyrektywa Rady 89/48/EWG z dnia 21 grudnia 1988 r. dotycząca ogólnego systemu uznawania dyplomów szkół wyższych uzyskanych po ukończeniu co najmniej trzyletniej nauki i praktyki, (Dz.Urz. WE L 19 z 16.01.90) zobowiązała państwa członkowskie do wzajemnego uznawania dyplomów i innych świadectw kwalifikacji wydanych przez uniwersytety lub inne szkoły wyższe zgodnie z prawem danego państwa członkowskiego i potwierdzających odbycie studiów wyższych trwających co najmniej trzy lata. Dyplom wskazuje, że ich posiadacz ma zawodowe kwalifikacje wymagane do podjęcia i wykonywania zawodu regulowanego w danym państwie. Zawód regulowany to zawód, który zgodnie z przepisami prawa lub regulacją administracyjną danego państwa może być wykonywany tylko przez osobę posiadającą odpowiedni dyplom lub będącą członkiem organizacji, korporacji, której celem jest zapewnienie wysokiego standardu wykonywania zawodu.

Dyrektywa przewiduje, iż państwa członkowskie nie mogą odmówić zgody na wykonywanie danego zawodu lub zabronić jego wykonywania obywatelowi Unii z powodu braku

kwalifikacji, jeżeli posiada on dyplom wydany w jednym z państw członkowskich, który w tym państwie członkowskim jest wymagany dla podjęcia danej działalności.

Podobnie państwo członkowskie nie może ograniczać dostępu do danego zawodu osobie, która wykonywała dany zawód przez dwa lata w okresie ostatnich dziesięciu lat w innym państwie członkowskim, w którym dany zawód nie jest zawodem regulowanym i osoba ta ma dowody posiadanych kwalifikacji wydane przez właściwe władze państwa członkowskiego wskazujące, że ukończyła ona studia wyższe trwające co najmniej trzy lata, a gdzie to jest wymagane ukończyła policealne szkolenie zawodowe, które przygotowało daną osobę do wykonywania zawodu.

Państwa członkowskie zostały również zobowiązane ww. dyrektywą do uznawania prawa osób spełniających warunki podejmowania działalności w danym zawodzie do używania tytułów zawodowych państwa przyjmującego odpowiadających tytułom uzyskanym w innym państwie członkowskim, a także tytułów naukowych w języku państwa pochodzenia.

Uzupełnieniem Dyrektywy Rady 89/48/EWG jest Dyrektywa Rady 92/51/EWG z dnia 18 czerwca 1992 r. dotycząca drugiego ogólnego systemu uznawania wykształcenia zawodowego i praktyki (Dz.U. WE L 209 z 25.06.92). Dyrektywa stanowi, że państwo członkowskie nie może ograniczać dostępu do danego zawodu osobie, która wykonywała ten zawód przez dwa lata w okresie ostatnich dziesięciu lat w innym państwie członkowskim, w którym dany zawód nie jest zawodem regulowanym i ma świadectwo posiadanych kwalifikacji wydane przez właściwe władze państwa członkowskiego wskazujące, że osoba ta ukończyła szkołę policealną, w której nauka trwa co najmniej rok i do której przyjmowane są jedynie osoby posiadające świadectwo ukończenia szkoły średniej uprawniające do podjęcia studiów wyższych.

Państwo członkowskie nie może wymagać dwuletniej praktyki, jeżeli posiadane przez wnioskodawcę świadectwo lub dyplom wskazuje na ukończenie tzw. kształcenia regulowanego, tzn. ukończenia szkoły, której specjalnym celem jest przygotowanie do danego zawodu i w ramach której należy ukończyć szkolenie zawodowe lub praktykę zawodową, których zakres i poziom jest regulowany przez przepisy prawa danego państwa członkowskiego lub kontrolowany i zatwierdzany przez kompetentne władze.

VIII. Opiniowany projekt stanowi kompleksowe uregulowanie funkcjonowania samorządów zawodowych architektów, inżynierów budowlanych oraz urbanistów. Z uwagi na brak w prawie Unii Europejskiej regulacji w tym zakresie, każde państwo członkowskie ma pełną swobodę określenia w prawie krajowym warunków tworzenia, struktury samorządów zawodowych w danym kraju. Z uwagi na powyższe materia objęta regulacją opiniowanego projektu w odniesieniu do samorządów jest nieobjęta prawem Unii Europejskiej.

IX. W odniesieniu do wprowadzanej przedmiotowym projektem zmiany ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. nr 89/96 poz. 415 z późn. zm.) wprowadzającym odpowiednio możliwość uzyskania przez cudzoziemca zezwolenia Prezesa Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast na wykonywanie zawodu urbanisty w Polsce, o ile wykonywał on za granicą taki zawód zgodnie z obowiązującymi tam przepisami, na zasadzie wzajemności, stwierdzić należy, że z uwagi na uznaniowy charakter decyzji podejmowanej w tym przedmiocie nie gwarantuje ona prawa do świadczenia usług przez cudzoziemców na tych samych warunkach jakie dane państwo nakłada na własnych obywateli i stanowi tym samym naruszenie art. 50 TWE. Ponadto przesłanki do wykonywania ww. zawodu w Polsce, tj. wykonywanie zawodu za granicą na podstawie obowiązujących tam przepisów, nie

obejmuje w pełni przesłanek zawartych w Dyrektywie Rady 89/48/EWG dotyczącej ogólnego systemu uznawania dyplomów szkół wyższych uzyskanych po ukończeniu co najmniej trzyletniej nauki i praktyki oraz Dyrektywie Rady 92/51/EWG dotyczącej ogólnego systemu uznawania wykształcenia zawodowego i praktyki.

Zawarte w projekcie ustawy zmiany zmierzają w dobrym kierunku, jednakże pożądanym byłoby zniesienie uznaniowości decyzji o dopuszczeniu do wykonywania zawodu urbanisty oraz zwolnieniu inżyniera budowlanego od postępowania kwalifikacyjnego w Polsce oraz rozszerzenie katalogu przesłanek, których spełnienie gwarantowałoby możliwość wykonywania tych zawodów w Polsce o wzajemne uznawanie kwalifikacji zawodowych nabytych za granicą.

X. W konkluzji stwierdzam, że przedmiot projektu ustawy o samorządach zawodowych: architektów, inżynierów budowlanych oraz urbanistów, z zastrzeżeniem uwag poczynionych w pkt. V i IX opinii, jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Marek Biernacki
Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

DR
KŁ
15.02.2000
Bamb
15.02.2000

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 15 lutego 2000 r.

Cena - 1,83zł + 22% VAT

